

Резюме

Дорошенко Л. М. Щодо питання про припинення юридичних осіб, що не здійснюють господарську діяльність.

У статті висвітлюються проблеми існування на практиці юридичних осіб – суб'єктів господарювання, що не здійснюють господарську діяльність. Розглядається, яким чином існування таких суб'єктів та відсутність належного правового регулювання, що робить можливим таке існування, впливає на стабільність господарського обігу. Обґрунтовано необхідність запровадження в законодавство нової підстави примусової ліквідації юридичної особи та запропоновано напрями вдосконалення господарського законодавства України в цій сфері.

Ключові слова: примусова ліквідація, правова підстава, господарська діяльність, органи податків і зборів, державний реєстратор, спрощена процедура ліквідації.

Резюме

Дорошенко Л. Н. К вопросу о прекращении юридических лиц, не осуществляющих хозяйственную деятельность.

В статье освещаются проблемы существования на практике юридических лиц – субъектов хозяйствования, не осуществляющих хозяйственную деятельность. Рассматривается, каким образом существование таких субъектов и отсутствие надлежащего правового регулирования, делающего возможным такое существование, влияет на стабильность хозяйственного оборота. Обоснована необходимость введения в законодательство нового основания принудительной ликвидации юридического лица и предложены направления совершенствования законодательства Украины в этой сфере.

Ключевые слова: принудительная ликвидация, правовое основание, хозяйственная деятельность, органы налогов и сборов, государственный регистратор, упрощенная процедура ликвидации.

Summary

Doroshenko L. On the issue of termination of legal entities that do not provide commercial activity.

The article highlights the problems of the existence in practice of legal entities – business entities that do not provide commercial activity. How the existence of such entities and the lack of proper legal regulation, regarding the assumption of the possibility of such existence, influence on the stability of economic turnover is considered in the article. The necessity of enacting into the law a new ground of compulsory liquidation of the legal entity is substantiated and the ways of improving Ukrainian economic legislation in this sphere are suggested.

Key words: compulsory liquidation, legal ground, commercial activity, taxes and fees authorities, the state registrar, a simplified liquidation procedure.

УДК 347.91/.95

І. О. ІЗАРОВА

Ірина Олександрівна Ізарова, кандидат юридичних наук, доцент, доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ EUROPEAN CIVIL PROCEDURE

Основним результатом гармонізації сучасного цивільного процесу і своєрідною відповіддю на запит європейського суспільства про необхідність створення єдиної ефективної системи судового захисту прав в умовах спільного ринку ЄС в межах держав-його членів стало формування наднаціонального законодавства в сфері цивільного процесу – European Civil Procedure, або Європейського цивільного процесу (далі – ЕСП). Статистичні дані свідчать про те, що кількість транскордонних спорів у ЄС зростає щороку. Це є наслідком розвитку спільного ринку. Так, у 2014 р. майже 14 млн громадян ЄС проживали в іншій державі-члені, ніж держава свого громадянства (порівняно з 12,1 млн у 2009 р.), товари та послуги через кордони своєї держави купують онлайн більше ніж 500 млн споживачів; близько 16 млн (13 %) із 122 млн шлюбів в ЄС мають транскордонний характер (порівняно із 2,4 млн у 2007 р. тільки 300 тис. мали транскордонний характер)¹. Доречно нагадати про те, що спори, які виникають із зазначених правовідносин, розглядаються саме в порядку цивільного судочинства.

Формування ЕСП відіграє важливу роль і в захисті прав мешканців ЄС у відносинах із громадянами третіх держав – не членів ЄС, що зумовлює актуальність та необхідність його дослідження. З цією метою передусім слід визначити передумови становлення та розвитку Європейського цивільного процесу, що надасть можливість сформулювати правильне уявлення про його сутність у вітчизняній науці цивільного процесу.

Варто зазначити, що ці питання останнім часом викликають науковий інтерес, однак у вітчизняній науковій літературі явище ЕСП системно і комплексно не вивчалось, хоча розвиток European Civil Procedure, що відбувається впродовж останніх десятиліть, має еволюційне значення і вимагає детального дослідження.

До передумов становлення та розвитку ЕСП у науці відносять запровадження Європейської та Брюссельської конвенцій, рішення ЄСПЛ, а також установчі договори ЄС.

Так, роль Європейської конвенції, що закріпила загальні засади здійснення правосуддя², у становленні ЄСР не можна заперечити. Її положення ратифікували всі 47 держав-членів Ради Європи і ці засади набули загальнообов'язкового характеру, що реалізовувалися в рішеннях Європейського суду з прав людини. Саме ці рішення здійснили значний вплив на гармонізацію національних процедур і сприяли утворенню European Civil Procedure³.

Одним із перших кроків до утворення ЄСР вважають Брюссельську конвенцію від 27 вересня 1968 р. про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах. Як зауважує П. Готтвальд (P. Gottwald), на перший погляд цією конвенцією було укладено звичайну угоду між державами про визнання та виконання судових рішень, але через зовсім короткий час після набрання нею чинності стало зрозумілим, що вона містить не тільки правила визнання, але є першою частиною уніфікованих правил юрисдикції, які можна розглядати як початок загального European Civil Procedure⁴. А. Стадлер (Astrid Stadler) зауважує, що Брюссельська конвенція безумовно забезпечила основу і принципи ЄСР⁵.

Брюссельська конвенція дійсно порушила існуючі прерогативи національних процесуальних систем, запроваджуючи механізм визнання та виконання рішень іноземних судів. Невід'ємною частиною системи European Civil Procedure став Регламент № 44/2001 про юрисдикцію, визнання та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах (Брюссель I) від 22 грудня 2000 р.⁶, який внаслідок останніх реформ замінений Регламентом № 1215/2012 від 12 грудня 2012 р. (Брюссель I recast)⁷.

Відповідно до цього Регламенту, який набрав чинності 10 січня 2015 р., транскордонні судові рішення підлягають автоматичному виконанню на всій території ЄС, тобто запроваджується загальна процедура виконання судових рішень і скасовується процедура екзекватури для виконання рішень, ухвалених судами держав-членів ЄС. Важливість запровадження у всіх державах-членах ЄС єдиних підходів саме до виконання судових рішень зумовлена їх значенням для забезпечення комплексності загальноєвропейської системи European Civil Procedure.

Центральне місце в системі European Civil Procedure, безумовно, посідають регламенти, що запроваджують загальні європейські процедури видачі наказу для сплати (European Order for Payment Procedure)⁸ та порядок вирішення дрібних спорів (European Small Claims Procedure)⁹. Ці сучасні загальноєвропейські процедури стали найбільшим досягненням гармонізації цивільного процесуального законодавства в ЄС та початком розбудови системи ЄСР. Враховуючи те, що вони забезпечили єдиний загальний для всіх держав-членів механізм судового захисту прав мешканців ЄС у транскордонних справах, європейське процесуальне право набуло ознак завершеної системи здійснення правосуддя у цивільних справах – від початку судового вирішення спору до виконання рішення суду і захисту цивільних прав.

К. Крамер (X. Kramer) слушно підкреслює, що тоді як інші регламенти принципово не відрізняються від традиційних двосторонніх і односторонніх угод у галузі міжнародного процесуального права, ці дві процедури створили автономну європейську систему цивільного процесу і демонструють важливий крок у розвитку європейського цивільного судочинства¹⁰.

Важливе значення для становлення ЄСР мали Гаазькі конвенції з цивільного процесу як перші уніфікаційні акти, присвячені питанням цивільного процесу. Так, М. Фреденталь (M. Freudental) зауважує, що основна відмінність між європейськими правилами цивільного процесу та Гаазькими конвенціями з питань цивільного процесу полягає в тому, що вони зазіхнули на внутрішній цивільний процесуальний порядок держав-членів і таким чином зумовили поштовх до європейської гармонізації і, як наслідок, розвиток Європейського цивільного процесуального права¹¹.

Але, як зазначають науковці, в цих конвенціях не було охоплено сферу транскордонного цивільного судочинства¹², вони також не отримали одностайної підтримки і не були ратифіковані навіть державами-членами ЄС. Так, Гаазька конвенція від 18 березня 1970 р. про витребування доказів за кордоном у цивільних або комерційних справах була ратифікована менше ніж половиною держав-членів ЄС. Таким чином, до 2001 р. в ЄС не існувало обов'язкового документа, що регулював би питання подання та витребування доказів в транскордонних справах. Враховуючи важливість питань, пов'язаних із забезпеченням доказів у цивільних справах, було ухвалено Регламент № 1206/2001 від 28 травня 2001 р. про співробітництво між судами держав-членів в зборі доказів у цивільних або комерційних справах, так званий Регламент доказів¹³, яким було істотно спрощено порядок отримання доказів в іншій державі-члені ЄС в цивільних і комерційних справах та запроваджено два шляхи отримання доказів між державами-членами: прямої передачі запитів між судами і прямого витребування доказів запитуючим судом.

Так поступово регламентний порядок регулювання відносин, що пов'язані із розглядом та вирішенням транскордонних справ, набув більшого поширення та застосування в державах-членах ЄС, що в результаті привело до розбудови єдиної системи ЄСР.

Що стало причиною та передумовами таких змін? Які саме фактори докорінно вплинули та зумовили пошук нових шляхів врегулювання цивільних процесуальних відносин у межах ЄС?

Передусім потрібно зауважити, що основною передумовою для формування системи ЄСР стали установчі договори, укладені між державами-членами ЄС. Подальша та глибша інтеграція спільного ринку зумовила необхідність розбудови справжнього європейського простору правосуддя (A Genuine European Area of Justice).

Установчими договорами ЄС неодноразово підкреслювалася важливість забезпечення спрощеного доступу до правосуддя, що може бути реалізовано за допомогою мінімізації стандартів для транскордонних

спорів і гармонізації судових процедур. Ідеї про спрощення та доступність правосуддя в ЄС стали продовженням положень Європейської конвенції і прав особи на ефективні засоби правового захисту та доступ до неупередженого суду.

Слід відразу зазначити, що увага дослідників вже давно була прикута до спрощеного та ефективного правосуддя. При цьому впродовж останніх років у колах європейських та вітчизняних науковців було запропоновано кілька шляхів досягнення цієї мети, що не залишалися поза увагою європейських інституцій і в подальшому вплинули на розбудову ЄСР.

Ідеї спрощеного та ефективного правосуддя були об'єктом прискіпливої уваги і РЄ, яка у своїх рекомендаціях неодноразово наполягала на удосконаленні національних систем цивільного судочинства¹⁴. Принагідно варто зауважити і про проект М. Сторма, багато із пропозицій якого було в подальшому взято за основу при розбудові ЄСР¹⁵.

Згодом до цих питань було повернуто увагу законодавчих органів ЄС та запроваджено загальні для всіх держав-членів ЄС спрощені процедури, передусім з метою реалізації положень установчих договорів ЄС, згідно із якими заохочуються заходи в сфері судової співпраці у цивільних справах з транскордонними наслідками.

Відповідно до The Vienna Action Plan 1998 р.¹⁶, Tampere European Council 1999 р.¹⁷ було передбачено необхідність забезпечення справжнього європейського простору правосуддя – «A Genuine European Area of Justice», а також Draft programme of measures for implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters 2000 р.¹⁸ було визначено конкретні цілі та етапи роботи, які повинні були здійснюватися в рамках ЄС для реалізації принципу взаємного визнання судових рішень, створення Європейського виконавчого наказу з незаперечних вимог (European Enforcement Order for uncontested claims) тощо.

У результаті підготовлених пропозицій про створення Європейського виконавчого наказу для незаперечних вимог від 27 серпня 2002 р.¹⁹ було ухвалено Регламент № 805/2004 від 21 квітня 2004 р. про Європейський виконавчий наказ з незаперечних вимог (ЕЕО (ЄВП))²⁰, який опосередковує процес виконання судових рішень у справах, що впливають із безспірних вимог, тобто забезпечує порядок спрощеного вирішення безспірних вимог та вільного руху відповідних судових рішень, який застосовується на території всього ЄС. Європейським виконавчим наказом або сертифікатом дозволяється судовим рішенням у безспірних вимогах бути визнаними і автоматично виконуватися в іншій державі-члені ЄС без будь-яких проміжних або додаткових процедур, що має надзвичайно важливе значення в умовах функціонування спільного ринку в багатомільйонному міждержавному об'єднанні ЄС.

Але найбільш важливе значення для формування ЄСР, як ми вже зауважували, стало запровадження єдиних комплексних процедур судового розгляду справ. На розвиток положень згаданих вище програм та установчих договорів ЄС Єврокомісією 20 грудня 2002 р. було ухвалено Green Paper про європейський порядок примусового стягнення коштів та про заходи щодо спрощення і прискорення дрібних спорів (далі – Green Paper EOP/ESCP)^{21,22}.

У положеннях Green Paper EOP/ESCP визначалося, що всі держави-члени усвідомлюють завдання ефективного відшкодування безальтернативних боргів, а деякі держави-члени ухвалили положення про спеціальну процедуру швидкого відшкодування. Тим не менш, особливо в тих випадках, коли сторони зареєстровані в різних державах-членах, витрати і затримки, властиві звичайним процедурам судового розгляду, і створюють непереборні перешкоди для доступу до правосуддя, тим самим надаючи неналежним боржникам вигідніше становище.

Основна ідея цих пропозицій полягала в тому, щоб забезпечити ефективність та доступність судочинства за рахунок пропорційних витрат, не втрачаючи при цьому гарантій справедливого судового розгляду. Як цілком слушно зауважує А. Цукерман, система правосуддя не несе відповідальності за економічну нерівність між громадянами, але це може призвести до нерівності процесуального становища і дуже залежить від передбачених процесуальних механізмів, тому вибір повинен бути доступний для всіх, і відповідно всі учасники, бідні, чи багаті, позивачі або відповідачі, повинні отримати свободу зробити вибір на користь більш дешевої форми судового розгляду незалежно від бажання противника²³. Науковець запропонував визначити систему нормування доступності процесуальних ресурсів, на відміну від обмеження доступу до суду, що призведе до відмови у правосудді.

Подібна ідея і була запропонована у *Green Paper EOP/ESCP*, зокрема:

1) запровадження європейського порядку примусового стягнення коштів, тобто спеціальна, прискорена, недорога процедура вирішення претензій, яка, як передбачається, не буде оскарженою і забезпечить швидке відшкодування заборгованості та матиме фундаментальне значення для суб'єктів економічної діяльності у Європейському Союзі;

2) запровадження спрощеної процедури для дрібних тяжб, для яких буде встановлено кількісний поріг на основі суми позову, нижче якого він повинен розглядатися як «дрібний позов»;

3) скасування процедури «екзекватури» у так званих безспірних спорах.

У запропонованих у *Green Paper EOP/ESCP* положеннях можна зустріти відголоски ідей про спрощення і створення більш гнучкого й оперативного цивільного судочинства при збереженні гарантій, наданих учасникам цивільного процесу, і високого якісного рівня правосуддя, які звучали в Рекомендаціях РЄ, а також у пропозиціях Проекту Сторма. При цьому за рахунок економії процесуальних механізмів досягається ефективне судочинство.

У результаті було ухвалено Регламент № 1896/2006 про Європейську процедуру видачі наказу для сплати (European order for payment procedure)²⁴ у 2006 р. та Регламент № 861/2007 про Європейську процедуру розгляду дрібних спорів (European Small Claims Procedure)²⁵ у 2007 р., які забезпечили єдині загальні для всіх держав-членів ЄС процедури із розгляду окремих категорій справ, які варто вважати початком розбудови ЕСП.

Ці процедури запроваджують єдині процесуальні механізми вирішення транскордонних спорів у державах-членах ЄС і надають можливість стверджувати про утворення системного й комплексного явища Європейського цивільного процесу. Інші регламенти, що пов'язані зі службою документів, поданням доказів тощо, забезпечують здійснення правосуддя у цивільних та комерційних справах транскордонного характеру, таким чином надаючи системі ЕСП цілісності та комплексності.

¹ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The EU Justice Agenda for 2020 – Strengthening Trust, Mobility and Growth within the Union Strasbourg, 11.3.2014 COM(2014) 144 final : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/com_2014_144_en.pdf

² Storm M. Improving access to Justice in Europe / M. Storm // TeKa Kom. Praw. – Ghent, 2010. – P. 207–217 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TPraw3/Storme.pdf>

³ Див.: Справа Hubbard проти Hamburger, 1993 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0020>; справа Mund & Fester проти Hatrex, 1994 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:61992CJ0398>

⁴ Gottwald P. The European Law of Civil Procedure / P. Gottwald // Ritsumeikan Law Rev. – 2005. – № 22. – P. 37–67.

⁵ Stadler A. From The Brussels Convention to Regulation 44/2001: cornerstones of a European Law of Civil Procedure : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kluwerlawonline.com/abstract.php?id=COLA2005058&PHPSESSID=nvaq0lt34hemf4fa89103hun40>

⁶ Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/oj_112_20010116_en.pdf

⁷ Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32012R1215>

⁸ EC Regulation № 1896/2006 European order for payment procedure : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/116023_en.htm

⁹ EC Regulation № 861/2007 European Small Claims Procedure : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/116028_en.htm

¹⁰ Xandra E., Kramer A. Major Step in the Harmonization of Procedural Law in Europe: the European Small Claims Procedure Accomplishments, New Features and Some Fundamental Questions of European Harmonization A.W. Jongbloed (ed.), “The XIIIth World Congress of Procedural Law: The Belgian and Dutch Reports” 2008, Antwerpen: Intersentia. – P. 253–283.

¹¹ Freudental M. The future of European civil procedure: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ejcl.org/75/art75-6.htm>

¹² McAuley Hawach. Achieving the Harmonization of Transnational Civil Procedure: Will The ALI/UNIDROIT Project succeed? : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mcauleyhawach.com.au/achieving-the-harmonization-of-transnational-civil-procedure-will-the-ali-unidroit-project-succeed/>

¹³ Council Regulation (EC) № 1206/2001 of 28 May 2001 on cooperation between the courts of the Member States in the taking of evidence in civil or commercial matters (Evidence Regulation) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001R1206>

¹⁴ Рекомендація R (81) 7 Комітету міністрів державам-членам відповідно шляхів спрощення доступу до правосуддя, прийнята Комітетом міністрів 14 травня 1981 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_133; Principes de procédure civile propres à améliorer le fonctionnement de la justice R (84) 5, 28.02.1984 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=603541&SecMode=1&DocId=682116&Usage=2>

¹⁵ Storme M. Approximation of Judiciary Law in the European Union / M. Storm; Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union européenne. – Kluwer ; Dordrecht, 1994. – 225 p.

¹⁶ Council and Commission Action Plan of 3 December 1998 on how best to implement the provisions of the Treaty of Amsterdam on the creation of an area of freedom, security and justice : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/other/133080_en.htm

¹⁷ Tampere European Council 15 and 16 October 1999 Presidency Conclusions // European Parliament : [web-site] : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm

¹⁸ Draft programme of measures for implementation of the principle of mutual recognition of decisions in civil and commercial matters : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32001Y0115(01))

¹⁹ Proposal for a Council Regulation creating a European enforcement order for uncontested claims : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52002PC0159>

²⁰ Regulation (EC) № 805/2004 of the European Parliament and the Council of 21/4/2004 creating a European Enforcement Order for uncontested claims (EEO Regulation): [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32004R0805>

²¹ Green Paper є передзаконодавчою ініціативою, яка пропонується для консультації із суспільством, представниками наукової спільноти. Це документи, опубліковані Європейською комісією для стимулювання обговорення конкретної теми на європейському рівні з метою запрошення заінтересованої сторони (органи або окремі особи) до участі в консультаціях та обговорення щодо пропозицій, які були висунуті. В результаті Green Paper можуть призвести до законодавчої діяльності. Переклад

терміна Green Paper в межах даного дослідження не є нагальною потребою, оскільки дослівний переклад не передає сутність цього терміна, а тільки ускладнює його сприйняття.

²² Green Paper on a European order for payment procedure and on measures to simplify and speed up small claims litigation [COM (2002) 746 final – not published in the Official Journal] : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/other/133212_en.htm

²³ Zuckerman A. A. S. A Reform of Civil Procedure – Rationing Procedure Rather than Access to Justice. – 22 Journal of Law and Society 155. – 1995. – P. 34.

²⁴ EC Regulation № 1896/2006 European order for payment procedure : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/116023_en.htm

²⁵ EC Regulation № 861/2007 European Small Claims Procedure : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/protection_of_consumers/116028_en.htm

Резюме

Изарова І. О. Передумови становлення та розвитку European Civil Procedure.

Стаття присвячена дослідженню передумов становлення та розвитку European Civil Procedure – наднаціонального законодавства, що сформувалося в результаті гармонізації цивільного процесу в європейських державах-членах ЄС для вирішення цивільних та комерційних справ транскордонного характеру. Проаналізовано програми, які були ухвалені на розвиток положень установчих договорів ЄС, і основні законодавчі ініціативи із запровадження регламентів ЄС про розгляд і вирішення дрібних спорів, процедуру видачі наказу для сплати, наказу з незаперечних вимог.

Ключові слова: цивільне судочинство, цивільне процесуальне право, цивільний процес, European Civil Procedure, гармонізація цивільного процесу.

Резюме

Изарова И. А. Предпосылки становления и развития European Civil Procedure.

Статья посвящена исследованию предпосылок становления и развития European Civil Procedure – наднационального законодательства, которое сформировалось в результате гармонизации гражданского процесса в европейских государствах-членах ЕС для решения гражданских и коммерческих дел трансграничного характера. Проанализированы программы, которые были приняты в развитие положений учредительных договоров ЕС, и основные законодательные инициативы по внедрению регламентов ЕС о рассмотрении и разрешении мелких споров, процедуру выдачи приказа для уплаты, приказа из неоспоримых требований.

Ключевые слова: гражданское судопроизводство, гражданское процессуальное право, гражданский процесс, European Civil Procedure, гармонизация гражданского процесса.

Summary

Izarova I. Background of formation European Civil Procedure.

The article devoted the prerequisites of formation and development of European Civil Procedure – supranational legislation that formed as a result of the harmonization of civil procedure in the European member states to resolve civil and commercial transactions across the border. It analyzes the EU, which was adopted on the development of the constituent treaties of the EU and major legislative initiatives on implementation of EU regulations on the consideration and resolution of minor disputes procedure for issuing an order for payment orders from conclusive requirements.

Key words: civil procedure, civil procedural law, civil litigation, European Civil Procedure, harmonization of civil procedure.

УДК 347.626.6

О. В. МЕЛЬНИЧЕНКО

Оксана Вікторівна Мельниченко, кандидат юридичних наук, старший викладач Київського університету права НАН України

ПОДІЛ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ В УМОВАХ ДИСЛОКАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СІМЕЙ ТА КАПІТАЛУ У КРАЇНИ ЄС

Проблеми стосунків подружжя завжди були у центрі уваги як пересічних громадян, так і фахівців. Особливо вони виражені у їх проявах (майнові, особисті немайнові та організаційні) при зіткненні різних культур, інтересів подружжя, що є вихідцями із різних верств населення, правових порядків, релігій. Попри намагання уніфікувати норми, що регулюють особистий та майновий правові статуси подружжя, навіть в одній країні досить сильні традиції, загальна, релігійна й сімейна ментальність та звичаї.

Відправним положенням для розв'язання практичного завдання дослідження теми згідно з логікою наукового дослідження є виявлення причин та складових проблеми, відомих її вирішень у актах чинного та перспективного законодавства, їх практичного значення, пропозицій у наукових, публіцистичних літератур-